

TÜBERKÜLOZ (VEREM)

İnsanlarda, sığırlarda ve kanatlılarda olmak üzere üç farklı etkenle görülebilir. Hastalık etkeni bakteridir.

Başta akciğer olmak üzere değişik organ ve dokularda kazeöz (peynirimsi), kireçlenmeyle karakterize tüberküllerin oluşumuyla tanınan bir hastalıktır.

Kronik ve bulaşıcı özelliğe sahiptir. Dünyanın hemen hemen her yerinde evcil ve yabani hayvanlar ile kanatlılar arasında görülür.

Hayvanlarda bulaşma genelde solunum ve sindirim yolu ile olur. Bunun dışında seyrek olsa da çiftleşme ile sperma vasıtasıyla ve derideki yaralardan da bulaşma olabilir.

Hastalığın tedavisi uzun ve oldukça masraflıdır.

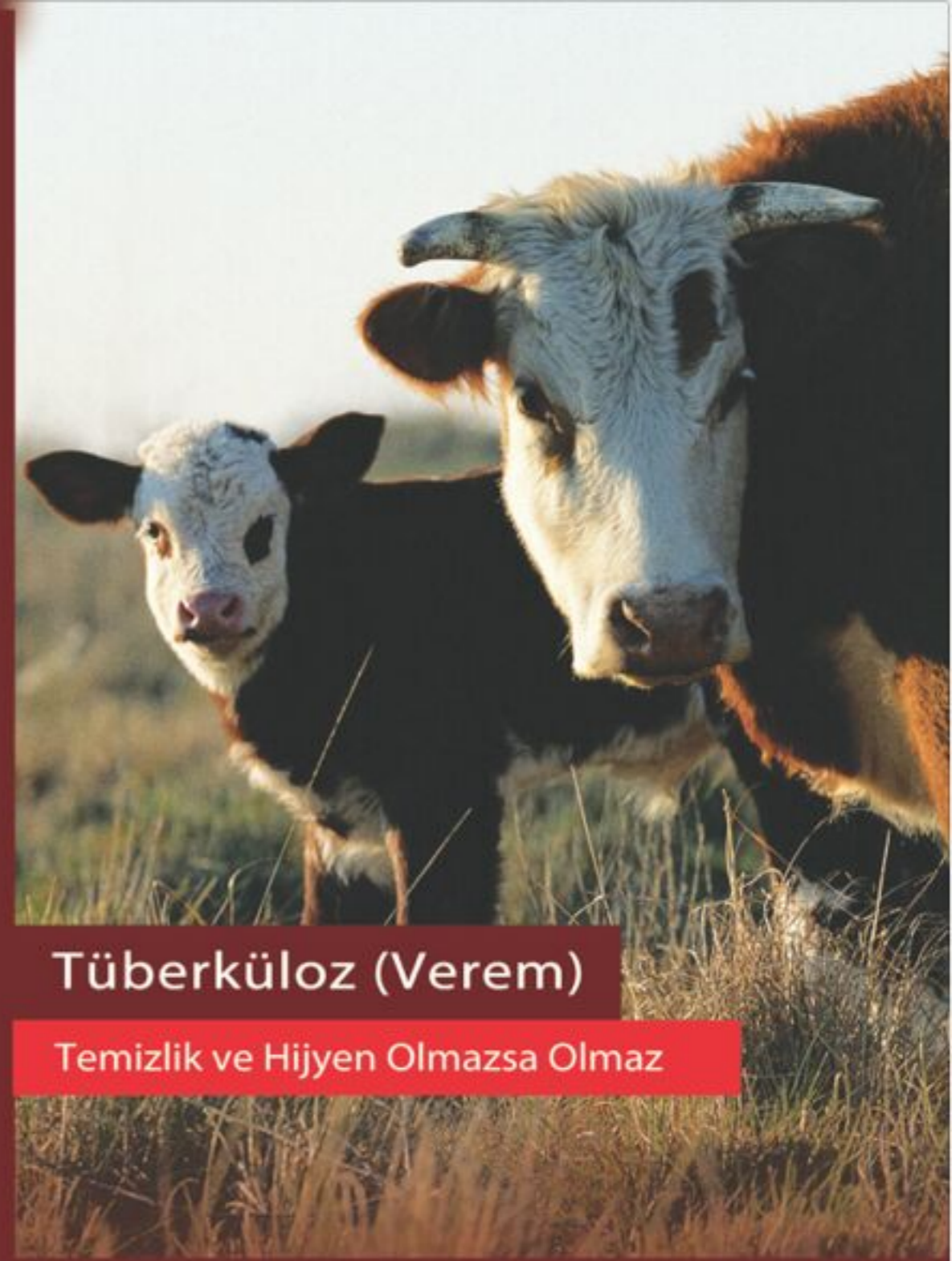

İZMİR VETERİNER HEKİMLER ODASI

Kıbrıs Şehitleri Cad. No:117, Konak/İzmir

TEL: (232) 465 10 63 | FAX: (232) 465 10 61

www.izmir-vho.org
izmvetoda@hotmail.com

Tüberküloz (Verem)

Temizlik ve Hijyen Olmazsa Olmaz

Veteriner Hekimler Üreticilerin Yanında

İZMİR
VETERİNER HEKİMLER
ODASI

Hastalık belirtileri:

Hafif düzeyde:

- Kısa ve kuru öksürük belirgindir. Bu öksürük tek veya arka arkaya iki öksürük şeklindedir.
- Öksürük hayvanın gırtlak bölgesinin dıştan sıkılması ile, solunum mukozasının toz ve soğuk hava ile irrite edildiği durumlarda, hayvanın koştığı durumlarda ve soğuk havada daha belirgin hale gelir.
- Hasta hayvanlarda yem yediği halde sürekli zayıflama,
- Tüylerde matlaşma ve bozulma,
- Yorgunluk ve halsizlik dikkati çeker.

İleri düzeyde:

- Solunum zorluğu, solunum sayısı artar
- Burundan kanlı eksudat gelir
- Akciğer sesleri anormalleşir
- Lenf yumrularının şişerek soluk borusuna basınç yaptığı durumlarda belirgin solunum güçlüğü görülür
- Lenf yumrularının şişmesine bağlı olarak rumende timpani gelişir
- Öksürük sık ve sert olur

Etkenin gıdalarla ağızdan girdiği tuberküloz tipinde ise;

- Ağızdan itibaren sindirim yollarında lezyonlar gelişir ve buna bağlı olarak gıdaların çiğnenmesi ve yutulmasında aksamalar oluşur.
- İshal gelişebilir. Dışkı bazı durumlarda kanlı olur.

Hastalıkla mücadele:

Bu mikrop ısıya, soğuğa ve dezenfektanlara karşı dirençli ancak güneş ışınlarına karşı çok dayanıksızdır.

Sağlıklı beslenme, temiz hava ve bol güneş tuberküloz hastalığıyla mücadelede oldukça etkilidir.

- Hayvan barınaklarının sürekli olarak çok iyi temizlenmesi ve sık sık dezenfekte edilmesi önemlidir.
- Hastalığa yakalanan hayvanlar kesilerek veteriner hekim kontrolünde etleri kavurma yapılarak değerlendirilir. Geri kalan kısımları gömülerek imha edilir.
- Hastalık sinsi ilerler, kesin teşhisi laboratuvar sonuçlarıyla anlaşılır.
- Hastalık hakkında hayvan yetiştiricilerinin ve bakıcılarının eğitimi şarttır.
- Hasta hayvanların bulunduğu ahırların gübre ve altlıkları, gübre olarak tarlalarda kullanılmamalıdır.

Hayvanlardan insanlara geçebilen önemli zoonoz bir hastalıktır. İnsanlara bulaşma genelde hasta hayvanın et ve sütünün tüketilmesiyle gerçekleşir.

Hastalığın hayvanlardan insanlara bulaşması; hasta hayvanların süt ve etlerinin tüketilmesi sonucu olur. Ayrıca hasta hayvanların bulunduğu yerlerde çalışanlarda daha çok görülmektedir. Hasta hayvanların bulunduğu yerde çalışan insanlar, kişisel hijyen kurallarına uymak zorundadırlar. Eldiven ve maske kullanmalı ve iş sonunda mutlaka kişisel temizliklerinin titizlikle yapılması gerekir. Belli aralıklarla çalışanlar verem kontrolünden geçirilmelidir.

Ayrıca insandan insana da hava yoluyla veya hasta insanların kullandığı eşyaları sağlam insanların kullanmasıyla geçtiği de unutulmamalıdır.